

Preek Lukas 24: 13-36

Broeders en zusters,

Vind u het ook niet bijzonder dat Lukas hier vertelt over twee mannen, maar dat hij maar van één van die mannen de naam noemt: Kleopas. De tekst laat ons volledig in het ongewisse over de identiteit van die andere man.

Nou komt zoiets wel vaker voor in de bijbel. Bijvoorbeeld in het Markus Evangelie.

Als Markus over de gevangenneming van Jezus vertelt, dan vertelt hij een gebeurtenis die geen enkele andere Evangelist benoemt. Het gaat over een jongeman, die een kled om z'n naakte lichaam had geslagen, die gegrepen werd, het kled achterliet en naakt wegluchtte. Velen vermoeden dat Markus hier niet de naam noemt van deze jongeman omdat hij over zichzelf spreekt.

Iets dergelijks wordt ook wel verondersteld bij deze Emmaüsgangers. Ook deze gebeurtenis komt niet in de andere Evangelien voor. Alleen Lukas vertelt erover.

Lukas vertelt wel de naam van Kleopas maar niet de naam van de andere man.

Velen denken dat Lukas hier z'n eigen ervaring omschrijft. Hij was zelf een van die mannen die teleurgesteld wegliep uit Jeruzalem. We kunnen dat niet met zekerheid zeggen, maar uitgesloten is het zeker niet.

Lukas begint met te vertellen dat twee mannen vanuit Jeruzalem naar Emmaüs gingen. Een dorpje zo'n 11 kilometer van Jeruzalem verwijderd. Afhankelijk van de begaanbaarheid van de weg een twee en een halve uur lopen. Lukas heeft het over 'twee van hen'. Wie zijn die 'hen'. Dat staat in het voorgaande tekstgedeelte. Daar wordt verteld over de verschijning van twee engelen aan een aantal vrouwen. Deze vrouwen berichtten alles aan de elf discipelen en aan alle anderen (vs. 9). We mogen aannemen dat deze twee Emmaüsgangers niet tot de elf discipelen behoorden maar tot die 'alle anderen'.

Toen de vrouwen met hun bijzondere verhaal over het lege graf en de ontmoeting met de engelen vertelden, reageerden de aanwezigen met ongeloof. Kletspraat.

Zotteklap zegt de NBG vertaling. Emotionele vrouwenpraat.

Maar Petrus sprint naar het graf. Er is niemand onder de discipelen die zo smacht naar een mogelijkheid om Jezus opnieuw te ontmoeten. Hij had Jezus verloochend. Hij zit zo onnoemelijk met zichzelf in de knoop sinds die vroege morgen dat de haan kraaide. Uit het verhaal van de Emmaüsgangers mogen we opmaken dat er meer

discipelen Petrus gevolgd zijn naar het graf. Ze wilden weten of de verhalen van die vrouwen klopten. Tussen twee haakjes, sommige mensen denken nog altijd dat die vrouwen vanwege al hun emoties bij een verkeerd graf zijn geweest. Als die verklaring zou kloppen, dan zouden nu de discipelen dezelfde vergissing maken. Lijkt me niet voor de hand liggend. Het graf van Jezus is echt leeg!

Diezelfde dag nog verlieten de twee mannen de geloofsgemeenschap. Ze gingen niet naar het graf. Ze lopen de andere kant op, naar huis. Het lijkt erop dat ze het allemaal niet meer verwerken kunnen. Zò heen en weer geslingerd worden in je emoties is meer dan een mens kan verdragen.

Wat waren de twee mannen onder de indruk geweest van Jezus. Hij leek in alle opzichten aan hun verwachtingen te voldoen. Ze kenden hun bijbel goed. Als gelovige Joden leefden ze met de verwachting dat de Messias zou komen om zijn volk te verlossen. Eindelijk, als de Messias zou regeren, zou er een tijd van vrede aanbreken voor het volk. En toen verscheen Jezus onder de mensen. Een bijzondere leraar. Hij riep het volk op tot bekering, want het Koninkrijk is nabij gekomen. Nu ging het gebeuren. De Koning is er. De verlossing voor Israel is nabij. Jezus gaat Koning worden. De afgelopen paar weken leek alles tot een climax te komen. Jezus was Jeruzalem ingereden op een ezel. Precies zoals de profeet Zacharia had voorspeld: *Zie uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland, arm, en rijdend op een ezel, op een ezelsveulen, het jong van een ezelin. Ik zal de strijdwagens uit Efraim wegnemen, en de paarden uit Jeruzalem. De strijdboog zal weggenomen worden. Hij zal vrede verkondigen aan de heidenvolken. Zijn heerschappij zal zijn van zee tot zee van de rivier de Eufraat tot aan de einden der aarde. (9:9,10).*

Nu gaat het gebeuren. De Messias zal verlossing brengen. Geen strijdwagens en strijdbogen meer. Vrede.....shalom! Jezus zal het gaan waarmaken.

Maar nee, de verwachtingen kwamen niet uit. Hij werd gevangen genomen. Hij liet het maar zo gebeuren. Hij verzette zich niet eens in Getsemané. Hij liet zich martelen. De man die de zee en de wind beval om stil te worden, de man die blinden de ogen opende, de man die de schare voedde, bezetenen bevrijdde, de man die z'n overleden vriend weer uit het graf riep, die man weigert nu zijn macht in te zetten om voor zichzelf op te komen. Hij laat zich letterlijk martelen en afslachten. Hij had toch maar één woord hoeven zeggen of er was een bliksemflits uit de hemel gekomen en al zijn beulen en valse aanklagers waren ter plekke neergevallen. Maar nee, niks van

dat alles. Eén grote teleurstelling. Al je verwachtingen vallen in duigen. Jezus' volgelingen zitten bij de pakken neer, in zak en as, achter slot en grendel op een bovenkamertje. Doodsbang voor wat hun te wachten staat. Niks bevrijding van de vijanden.....wat kun je nu nog van een dode messias verwachten.

En dan in eens die vrouwen met hun rare verhalen, ach ja, dat zijn vrouwen hè..... De beide mannen gooien het bijltje erbij neer. Einde verhaal. Het was mooi samen, maar ze haken af. Teleurgesteld in God, teleurgesteld in Jezus keren ze de gemeenschap de rug toe.

Tussen twee haakjes: is dat niet herkenbaar? Hoe vaak hoor je niet dat mensen afhaken van God, van Jezus, van de kerk omdat ze teleurgesteld zijn.

“God is toch almachtig! Waarom heeft Hij dan niet ingegrepen?”

“God belooft toch voor ons te zorgen, waarom merken we daar dan niks van?”

“Kerkmensen zijn toch volgelingen van Jezus, waarom zien we daar dan zo weinig van. Waarom stellen christenen zo vaak teleur?”

Er is niets nieuws onder de zon. Zoals de Emmaüsgangers verblind waren door verkeerde verwachtingen en niet meer zagen dat Jezus wel degelijk de Messias is en dat de gebeurtenissen wel degelijk volgens plan verliepen, zo zijn ook wij vaak teleurgesteld in God en in de mensen, omdat we niet meer zien dat God wel degelijk aanwezig is, zelfs in je pijn, zelfs in je verdriet, ja, zelfs in het gemis.

Of ook als het anders gaat in de gemeente dan jij graag zou willen. Ook dan is God erbij. Het is zijn gemeente.

Laat je geen zand in de ogen strooien! Houd oog voor wat God ook vandaag aan het doen is, ook onder ons en loop niet weg bij God vandaan!

Terwijl de twee vrienden onderweg waren richting Emmaüs kregen ze gezelschap. Lukas de verteller van deze geschiedenis maakt er geen geheim van. Wat de beide mannen niet door hadden vertelt Lukas onomwonden: het is de opgestane Jezus zelf die met hen meeloopt. Daar zien we meteen het pastorale hart van de Here Jezus. Hij zoekt mensen weer op. Ook mensen die in Hem teleurgesteld zijn. Hij laat niet zo maar los. Gelukkig niet. In Jezus' optreden zien we hier iets terug van die herder uit de gelijkenis van het verloren schaap. Als een schaap wegraakt bij de kudde dan gaat de herder op zoek. Hij zoekt net zo lang totdat hij het verloren schaap weer terugvindt. En als hij het terugvindt dan houdt hij een feest met z'n vrienden. Die gelijkenis laat het hart van Jezus zien. Hij geeft z'n lieve kinderen niet zo maar prijs. Gelukkig niet. Die gelijkenis laat ook zien hoe waardevol wij zijn in Zijn ogen. Jij en ik

zijn het waard om een zoektocht te beginnen, we zijn kostbaar in de ogen van Jezus. We mogen er daarom ook van overtuigd zijn dat dit ook geldt voor onze kinderen die nu misschien wel bij God vandaan lijken te bewegen. Zullen we maar blijven bidden dat ze Jezus op die weg mogen tegenkomen en Hij zichzelf aan hen bekend maakt.

Terwijl Jezus oploopt met de beide mannen gaat Hij hen eerst onderwijzen uit de bijbel. Hij laat hen zien dat de verwachtingen die de mannen van Hem hadden weliswaar uit de bijbel komen, maar wel eenzijdig zijn. *O onverstandigen en dragen van hart! Dat u niet gelooft àl wat de profeten gesproken hebben.* Zeker, de profeten van het Oude Testament spreken over een Koning uit het huis van David, die de vrededorst zal worden vanuit Jeruzalem. Maar we moeten wel verder kijken. Want het Oude Testament spreekt ook over een Lijdende Knecht. *Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid ingaan?* Lees Psalm 22 er maar op na:

Als water ben ik uitgestort, ontwricht zijn al mijn beenderen, mijn hart is als was, het is gesmolten diep in mijn binnenste. Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, mijn tong kleeft aan mijn gehemelte; U legt mij in het stof van de dood. Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zo ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad (Ps. 22: 15-19)

En ook Jesaja 53:

Voorwaar, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen, ons leed heeft Hij gedragen. Wij hielden Hem voor een geplaagde, door God geslagen en verdrukt. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor genezing gekomen (4,5).

We kunnen niet uit de tekst opmaken welke bijbelverzen uit de Psalmen en de Profeten door Jezus zijn geciteerd. Het is wel zeker dat deze beide teksten rondom Jezus' kruisdood in vervulling zijn gegaan.

Hoe dan ook, Jezus probeert vanuit de Schrift het beeld en de verwachtingen van de beide mannen bij te stellen. Zou het kunnen zijn dat Jezus eerst moet lijden voordat die profetieën over het koningschap in vervulling zullen gaan?

Kloppen jouw gedachten wel? Klopt jouw beeld van God wel? Is het wel terecht dat je teleurgesteld bent in God? Of moet je misschien toch verder zoeken in je bijbel?

Alleen daarom hebben we elkaar als gelovigen al nodig. Wij hebben net als deze beide mannen zo heel gemakkelijk een eenzijdig beeld van God. Paulus zegt niet voor niks dat we alleen samen met alle heiligen de lengte, de hoogte en de diepte van Gods liefde kunnen peilen (Efeze 3:18). Wat hebben we als kleine mensen elkaar nodig. Met elkaar gaan we het een beetje snappen hoe groot God is en hoe geweldig Zijn plan. Alleen dat al is een belangrijke reden om de geloofsgemeenschap niet de rug toe te keren. Niet weglopen naar Emmaüs maar als een speer terug naar Jeruzalem.

Ondertussen zijn de beide mannen met hun vreemde metgezel aangekomen in Emmaüs. De mannen nodigen hun reisgenoot uit voor de maaltijd. *Blijf bij ons, want het is tegen de avond.* De mannen zullen nooit beseft hebben dat deze ene zin later de eerste regel is geworden van een bekende Engelse hymne, die later zelfs in de JDH bundel is terecht gekomen. *Blijf bij mij Heer, want d'avond is nabij (JDH 586A).* Tussen twee haakjes: deze hymne schijnt zelfs gespeeld te zijn door de muzikanten aan boord van de Titanic toen het grote schip naar de bodem zonk. Probeer je maar eens voor te stellen. Honderden mensen, voor wie geen plaats is in de reddingsvloep zingen dit lied: *...Als an'dre hulp m'ontbreekt, 't geluk m'ontvliedt, der hulpelozen Hulp, verlaat mij niet!*

De vreemde reisgenoot neemt de uitnodiging aan. En daar in huis gebeurt het. Terwijl zij aan tafel lagen brak de vreemdeling het brood. Merkwaardig. Normaal gesproken doet de gastheer dat en niet de gast. Maar Jezus doorbreekt tradities als Hij het nodig vindt dat mensen gaan zien wie Hij is. Tradities zijn prachtig, maar ze moeten nooit het zicht op Jezus wegnemen.

Plotseling valt het kwartje bij de beide mannen. Mogelijk dat ze de wonden aan de handen van Jezus zagen. Het staat er niet bij. Maar hoe het ook zij, terwijl Jezus het brood brak en uitdeelde herkenden ze Hem. Hij is het echt! Het is Jezus! Hoe kan dat nou? Hebben de vrouwen dan toch gelijk gehad? Even plotseling als Hij verscheen onderweg naar Emmaüs verdwijnt Jezus nu weer uit hun midden.

Ontzet staren de mannen elkaar aan. *Was ons hart niet brandend in ons toen Hij tot ons sprak en voor ons de Schrift opende?*

Ondanks het late tijdstip snelden de mannen vol van wat ze hadden meegemaakt diezelfde weg terug die ze eerder die dag zo teleurgesteld waren gegaan. Eerder die

dag hadden ze de geloofsgemeenschap de rug toegekeerd en nu gaan ze op zoek naar hun broers en zussen in geloof. Ook zij moeten het horen: Jezus leeft! Het is geen vrouwenpraat! Het is realiteit. De dood is overwonnen. Hij is er dwars doorheen gegaan!

Bij de discipelen aangekomen vertellen de mannen vol vuur wat ze hebben meegemaakt met Jezus. Dat is mooi, hè? Zo hoort het te gaan onder broers en zussen in het geloof. Vertel elkaar van je ontmoetingen met Jezus. Vertel elkaar wat God in je leven doet. Daarmee help je elkaar, daarmee bouw je elkaar op. Je laat zien dat we in de kerk geen theorie verkondigen maar een levende Heer. En natuurlijk, als je dat doet, dan zul je ook wel eens meemaken dat mensen niet op je verhaal zitten te wachten. Dat overkwam die vrouwen ook nadat ze van de ontmoeting met de engelen bij het graf vertelden. Het was voor de twee Emmaüsgangers teveel van het goede, ze liepen weg. Maar jouw getuigenis kan ook bewerken dat mensen Jezus weer gaan zien en deel gaan uitmaken van de geloofsgemeenschap.

Broeders en zusters, vandaag zijn we blij met heel veel mensen in de Paasdiensten. Het is mooi om met velen de opstanding van Jezus te vieren. Maar hoe doet u dat de rest van het jaar. Want weet u, in de kerk komt de gemeente iedere zondag samen. En dat ze dat op zondag doet is niet toevallig. Zondag, de eerste dag van de week, is de dag van de opstanding. Misschien herkent u zich wel een beetje in die Emmaüsgangers en komt u tot de ontdekking dat u met de rug naar 'Jeruzalem' loopt, bij de gemeenschap vandaan.

Hoe begon het geloof weer te branden bij die beide mannen? Dat gebeurde toen Jezus de Schrift uitlegde: *O onverstandigen en tragen van hart, kijk dan wat in de bijbel staat.....* Door samen met de bijbel bezig te zijn voorkom je dat je onverstandig en traag van hart wordt. Ons geloof heeft het nodig om samen die bijbel te onderzoeken.

Toen de beide mannen in Jeruzalem bij de andere discipelen waren verscheen Jezus opnieuw in hun midden. Lijfelijk. Zichtbaar. Echt.

Die lijfelijke, zichtbare ontmoeting met Jezus is nu niet mogelijk. Het is Hemelvaart geweest. Die lijfelijke ontmoeting zal pas weer plaatsvinden als Jezus opnieuw

verschijnt op de wolken. Dan vindt er een grote reünie plaats. Jezus de Bruidegom, allen die Hem liefhebben de Bruid.

Maar zolang die dag nog niet is aangebroken komen Jezus' vrienden samen om te vieren dat Hij leeft. Ook dan is Jezus – al is het niet lichamelijk – in het midden met Zijn zegen. Er is voor jou genade en vrede....

De Emmausgangers begonnen als weglopers....gelukkig bewerkte de ontmoeting met de levende Jezus een beweging in tegengestelde richting. De Emmausgangers waren niet verder dan 2,5 uur lopen verwijderd. Er was nog een weg terug. Maar u begrijpt wel, hoe verder van huis, hoe moeilijker de weg terug.

Het is Pasen. Jezus leeft echt! Hij is overwinnaar. Hij heeft z'n vrienden weer opgezocht. Zo deed hij het na de opstanding. Zo zal hij het doen als terugkomt. Zorg dat je niet verblind raakt. Zorg dat je in de buurt bent. In de gemeenschap waar de Bijbel opengaat en waar mensen elkaar vertellen van hun ontmoetingen met de levende Jezus. Wat een voorrecht om daar bij te horen. Wat een voorrecht om de levende Heer te kennen. Wat een voorrecht om Hem straks te mogen ontmoeten!
Halleluja Jezus leeft!

AMEN

Maart 2015
G.P. Hartkamp
Wapenveld